

2. Єпіфанова Н.В. Криптовалюта: товар, засіб платежу, об'єкт інтелектуальної власності / Н.В. Єпіфанова[Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://yur-gazeta.com/publications/practice/bankivske-ta-finansove-pravo/kriptovalyuta-tovar-zasib-platezhu-mozhlivo-obekt-intelektualnoyi-vlasnosti.html>

3. Пантелєєва Н.М. Нові форми грошей в умовах формування інформаційного суспільства / Н.М. Пантелєєва[Електронний ресурс]. – Режим доступу:file:///D:/USERS/Downloads/Vnbu_2015_5_6.pdf

Лебідь Г.В.

«Фінанси і кредит», 3 курс

Київський національний торговельно-економічний університет

Науковий керівник – к.е.н., доцент кафедри банківської справи Гербич Л.А.

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗИТКУ БІТКОЇНУ В УКРАЇНІ

На сучасному етапі розвитку світової економіки використання криптовалюти значно розширюється, про що свідчить зарубіжний досвід. Криптовалюта – віртуальна валюта, захищена криптографією. Насамперед, криптовалюта – це швидка система платежів та грошових переказів, заснована на новітніх технологіях і не підконтрольна жодному уряду. На даний момент в світі існує близько 1600 криптовалют, але найвідомішою зі швидким розвитком є біткоїн. Дана криптовалюта не випускається центральними банками і не залежить від кредитно-грошової політики тієї чи іншої держави. Емісія відбувається тільки в цифровому вигляді. Будь-хто може добувати криптовалюту, використовуючи комп'ютерні можливості. Кількість можливих біткоїнів є граничною і обмежена 21 мільйоном, тобто додаткова емісія біткоїнів неможлива.

Можна стверджувати, що Велика Британія є найбільш прогресивною країною відносно використання криптовалюти, адже тут нараховується більше, ніж 30 біткоїн-банкоматів. Данія бажає якнайшвидше ліквідувати паперові гроші, тому безготівкові розрахунки та цифрова валюта досить поширені. У березні 2016 року Данія стала першою скандинавською країною, де купівля нерухомості була здійснена за допомогою біткоїнів. Найсміливіше ставлення до криптовалюти продемонстрували Нідерланди, де було створено «місто біткоїнів», де визначена найвища концентрація компаній, що надають товари та послуги за біткоїнів. Міністерство фінансів Німеччини офіційно визнало біткоїн фінансовим інструментом та внесло відповідні зміни у Банківський кодекс. Франція, так само як і Україна, рекомендувала утриматися від використання біткоїна. У США біткоїн розглядаються як один із засобів платежів в електронній комерції. На Кіпрі один із університетів приймає цифрову валюту як спосіб оплати за навчання [1].

В столиці Австрії Відні відкрився перший в світі біткоїн банк. Цей банк повинен зробити купівлю і продаж біткоїна простішим та безпечнішим. У банку встановлено спеціальні банкомати, які дозволяють обмінювати біткоїнів на євро і навпаки. Проте в таких країнах, як Росія, Еквадор, Киргизія, використання

біткоїна було заборонено. У Китаї їх використання заборонено для фінансових інституцій [2].

В Японії був прийнятий закон, за яким з квітня 2017 року біткоїн та інші криптовалюти прирівнюються за статусом до фіатних грошей та стають законним платіжним засобом. Японія стала першою країною у світі, яка це зробила. Одним із поштовхів до надання криптовалютам статусу законного засобу платежу стали обвал торгів на одній з найбільших біткоїн-бірж MTGox та її банкрутство у 2014 р., внаслідок чого її клієнти зазнали величезних втрат, а курс криптовалюти сильно впав. Саме для того, щоб запобігти подібним ситуаціям та захистити права споживачів, Японія і здійснює законодавче врегулювання цього питання [3].

Отже, міжнародна практика використання криптовалюти свідчить про те, що держави по-різному ставляться до її впровадження в обіг. Пояснюється це передусім новизною даного інструменту та відсутністю єдиного визначення категорії «криптовалюта», яка б розкривала її економічну сутність.

Зацікавленість до цифрових валют також значно поживається і в Україні. Спричиняє це криза вітчизняної банківської системи, нестабільність гривні, мінливий курс валют та інші соціально-економічні труднощі, які сконцентровані в фінансовій системі України. В Україні справжня популярність криптовалют розпочалася у 2014 році, коли ентузіастами було створено громадську організацію, що має на меті поширення, розвиток та вивчення біткоїна та інших віртуальних валют на території нашої держави Bitcoin Foundation Ukraine (BFU). Приблизно в цей час також почали з'являтися перші компанії та агенції, зокрема які пропонували фізичний обмін криптовалют за готівку, а також здійснення грошових онлайн-операцій. За словами власників даних структур, фізичним особам, що досі не стикалися з такого типу транзакціями, ризиковано і технічно непросто здійснювати їх самостійно, саме тому подібного роду компанії беруть на себе роль своєрідного посередника, за що і отримують оплату у вигляді певних відсотків від загальної суми транзакції – подібно до звичайних банків [1].

Щодо нормативно-правового статусу криптовалюти в Україні пішли протилежним шляхом – те, що невідомо, необхідно заборонити. Так, НБУ, у Листі від 08.12.2014 року визначає біткоїн як «грошовий сурогат», який не має забезпечення реальною вартістю і не може використовуватися фізичними та юридичними особами на території України як засіб платежу, оскільки це, суперечить нормам українського законодавства [4].

Основні причини ускладнення шляху біткоїна до визнання на території України: а) небажання законотворчих органів укладати нові і переробляти діючі нормативні акти стосовно валютного регулювання і криптовалют у цілому; б) страх перед тим, що масове використання криптовалюти поставить під сумнів ліквідність та авторитет гривні у цілому; в) у перспективі перехід до розрахунків з використанням криптовалют може сильно вдарити по банківській системі, оскільки банки не мають впливу на ринок криптовалюти; г) небажання відпускати у вільне плавання криптовалюту, оскільки український уряд звик контролювати більшість сфер діяльності суб'єктів господарювання, а ринок криптовалют діє централізовано і принципово не може бути підпорядкований якомусь конкретному органу; д) військові дії на території України змушують відмовитися від дозволу використання біткоїна та інших криптовалют у масовому масштабі,

оскільки потужності, анонімність і конфіденційність криптовалют може бути використана для фінансування тероризму; е) владні органи відмовляються визнавати криптовалюту як власне валюту через те, що, по суті, їхня вартість не підкріплена ні вартістю золота, ні товарною масою.

Отже, незважаючи на різні думки стосовно криптовалют, варто визнати, що їх поява на світовому фінансовому ринку є феноменом, який у теорії може докорінно змінити наявну в світі фінансову систему. Саме тому уряди країн не поспішають давати дозвіл на масове впровадження криптовалют на своїх територіях, оскільки альтернатива наявній фінансовій системі може змінити силу впливу центральних органів на управління фінансовими процесами. Тому Україні слід дочекатися, коли біткоїн та інші криптовалюты налагодять свою систему безпеки і стабільність роботи, після чого необхідно почати створення механізму, необхідного для їх коректної роботи. Передусім це стосується формування законодавчої бази, яка б регулювала існування криптовалют як в окремо взятій країні, так і на міждержавному рівні. Потім необхідно створити інфраструктуру, яка б забезпечувала повноцінне функціонування такої фінансової системи, дозволити розрахунки криптовалютами через термінали і різноманітні актуальні сервіси, що підвищить попит на них і кількість операцій, проведених із криптовалютою.

Література:

1. Васильчак С. В. Використання криптовалют в сучасних економічних системах України: перспективи та ризики / С. В. Васильчак, М. В. Куницька-Іляш, М. П. Дубина // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Ґжицького. Серія : Економічні науки. - 2017. - Т. 19, № 76. - С. 19-25. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/smlnues_2017_19_76_6

2. Ліхачов М. Скромна чарівність біткоїна: українські реалії використання крипто валют / М. Ліхачов // Forbes Україна. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://forbes.net.ua/ua/opinions/1428255-skromnacharivnist-bitkoina-ukrayinski-realiyi-vikoristannyakriptovalyut?utm_medium=social&utm_source=facebook.com&utm_campaign=skromna-charivnist-bitkoina-ukrayinski-realiyi-vikoristannya-kriptovalyut

3. Чуприна, В. Законодавча неврегульованість прогресу / В. Чуприна, А. Нізельський. - Юридична газета. - 2017. - № 12 (14 берез.). - С. 6-7

4. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні : Закон України від 23.07.2015 № 569-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2346-14>.

Лисачок А.В.

“Менеджмент”, 5 курс

Національний університет водного господарства та природокористування

Науковий керівник-асистент, кафедри фінансів та економіки

природокористування Котик О.В.

БІТКОЙН: СТАНОВЛЕННЯ, ПЕРСПЕКТИВИ ТА РИЗИКИ